

فرمانی از دوران ابوالمظفر جهان‌شاه قره‌قویونلو

از

رکن الدین همایون فرخ

يك طغرا فرمان توليت
آستان مقدس حضرت معصومه
عليها و علي آباءها التحيه و السلام
که از طرف ابوالمظفر جهان‌شاه
قره‌قویونلو بنام مرتضی اعظم
نظام‌الدین صادر شده است در
خاندان جلیل شادروان میرزا
محمد شفیع جهان‌شاهی
نگاهداری میشود .

نظر باینکه آثار و اسناد
و فرمان‌های تاریخی دوران
فرمان‌روایی قره‌قویونلوها
بسیار نادر و کمیاب است اهمیت
تاریخی و تحقیقی نشر این گونه
آثار کاملاً مشهود است.

با توجه باین مراتب عین
فرمان مذکور نشر می‌یابد و لازم
میداند در باره سابقه تاریخی

خاندان جهانشاهی مختصر توضیحی نیز داده شود .

خاندان جهانشاهی بنسب بنوشته تاریخ حشری و روضه الصفا از سلاله سیدمهدی از ققهای شهر و صحیح النسب دوران مغول هستند . این خاندان در دوران سلطنت جهانشاه (۸۴۱-۸۷۲) پسر قره یوسف قره قویونلو (۷۹۰-۸۲۳) مورد توجه خاص آن پادشاه قرار گرفتند تا آنجا که پادشاه مذکور دختران خود را با اولاد ذکور این دودمان تزویج کرد و اینک دودمان جهانشاهی از این سلسله اند و انتساب ایشان به جهانشاه قره قویونلو از این رهگذر است . فرمانی که اینک نشر می یابد به مهر جهانشاه قره قویونلو مهور است و همچنین مهر چندتن از صدور دوران جهانشاه را در بر دارد که عکس این مهرها نیز عیناً گراور میشود .

اصل فرمان روی طوماری از کاغذ خانبالیغ بطول ۱/۸ متر و بعرض ۱۵ سانتی متر میباشد که تحمیدیه و طغرای آن (قطعه اول) بآب زرنوشته شده است . متن این فرمان و عکس قسمت آخر آن یکبار توسط محقق فرانسوی آقای ژان اوبن Jean Aubin در یادنامه لوئی ماسین یون L. Massignon از طرف انستیتو فرانسه در دمشق بسال ۱۹۵۶ بچاپ رسیده است و لی چون آقای اوبن در خواندن متن فرمان دچار اشتباهاتی شده بودند ، ماضن چاپ عکس تمام فرمان ، بانتشار آن مبادرت می کنیم .

متن فرمان

والقوه الشاملة الاحمیدیه

«بالتدرة الكاملة الاحدیه

ابوالمظفر جهانشاه بهادر سوزومیز

بر مقتضی کلام ربانی و تنزیل سبحانی عزوجل حیث قال قل لا اسئلكم علیه اجراً الى المودة فی القربی ، و فحوی حدیث سید رسل و هادی سبیل ترکت فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی ، تعظیم و اکرام و توقیر و احترام سادات عظام

۱- مقاله آقای ژان اوبن زیر نام Aq qoyunlu Note sur quelques documents میباشد .

که نور حدقه لولاک و نور حدیقه و ما ارسلناک اند موجب فوز و نجات دارین و سبب رفع درجات منزلت خواهد بود خاصه نسبت باطایفه ای که صیت طهارت نسب ایشان در اقطار و اکناف بل من القاف الی القاف چون نور خورشید عالم گیر و در بسیط غربا و در زبان صغیر و کبیر است و صحت انتساب سادات رضویه با حضرت سید کونین و خواجه ثقلین محمد الامی العربی الهاشمی الابطحی علیه من الصلوة افضلها و من التحیه اکملها ما خطب عنادل الاحطاب علی رؤس منابر الاشجار و صحک من بکاء السحاب بماسم الانوار و الازهار . از غایت ظهور و وضوح از شرح مستغنی است . هر آینه در اعلاء منزلت و ارتقاء مرتبت و اسعاف مطالب و انجاس مارب این خانه و اوده مبارک بروجهی التفات باید نمود که شایسته دولت قاهره باشد . ولله الحمد و المنه که از ابتدای طلوع آفتاب جهانگشائی و ظهور تباشیر صبح فرمانروائی که مفاتیح ابواب خیر و شر و مقالید امور نفع و ضربقبضه اقتدار ما باز داده اند . دقایق اعزاز و احترام ایشان مهمل نگذاشته ایم و همت بر حصول مقاصدشان مصروف داشته .

مقصود از ترتیب این مقدمات و غرض از ترکیب چنین کلمات آنکه چون سیادت ماب نقابت مناب مرتضی اعظم اکرم ملک السادات و النقباء اعتضاد آل عباسلیل الامام علی بن موسی الرضا علیه السلام السید الامجد نظام الملتنه و الدین احمد . آدام الله تعالی بقائه و سعادت احکام سلاطین ماضیه خصوصاً خاقان سعید شاه رخ میرزا که به امضای نشان سلطان مرحوم مبرور امیر تیمور کورکان انار الله مرقد هما نافذ شده مشتمل بر آنکه : از قدیم الایام الی یومنا هذا منصب نقابت و قوام سادات و تولیت اوقاف روضه منوره و تربت مقدسه امام زاده معصومه بنت الامام سمی فاطمه علیها و علی آبائها التحیه و السلام با آباء عظام و اجداد کرام جناب مشار الیه بلا مداخلت و مشارکت غیر مفوض بوده و هر یک از ایشان که بر مصدوق کل شیئی هالک الاوجه به جوار رحمت حق پیوسته اند نوبت تقلد آن شغل عظیم الاشان به اولادشان بلا مشارکت منتهی شده بعرض همایسون رسانید و التماس امضاء کرد .

چون استحقاق و استیصال جناب مومی‌الیه اظهر من الشمس و ابین من الامس است، ملتسم او مبذول داشته به مقتضی ان الله یامر کم ان توددوا الی امانات الی اهلها رجوع این امر خطیر بالامشارکت غیری بدو تفویض فرمودیم و بر او ارزانی داشتیم تا چنانچه از قط و شرط هرکاری او سزد بوظایف آن کماینبغی قیام نموده و محصول موقوفات را بموجب شرع و شروط واقف بمصرف و جوب برساند و رقبات را معمور داشته و در رواج رونق این بقعه عالیه غایت اجتهاد به تقدیم رساند.

فرزندان کامکار نصرت شعار با قاهم الله تعالی و امراء نامدار و وزرای رفیع مقدار و سادات و حکام و قضاة و متصدیان اعمال و اکابر و اصول و صواحب و صدور و ساکنان اوطان بلده المؤمنین قم من التوابع و اللواحق باید که مرتضی اعظم مشارالیه را متصدی مناصب مذکور دانسته شرایط اجلال و اکرام بجای آورند و در امری که سبب انتظام و رونق روضه معطره مذکور باشد لوازم امداد مرعی دارند و از صواب دید او که در باب رواج و ضبط امور و اعمال روضه منوره مذکور گردد برون نروند و عزل و نصب خادمین و مشرفان و مجاوران مشهد معطره مذکوره برای او متعلق شناسند و در تحقیق انساب سادات که بعهد اوست معاونت و همراهی لازم دانسته مجال حمایت هیچ آفریده‌ای ندهند و نیز نسق و قطع و فصل معاملات شرعی و عرفی سادات بدو مفوض شمرند، مرتضی مشارالیه نیز باید در تعظیم سادات علی‌اختلاف مراتبهم بواجبی بکوشد و حصه هریک را از ذورات و اوقاف بدستور سابق و شرط واقف برساند و معاش بنوعی نماید که یوم لاینفع مال و لانیون الامن آتی الله به قلب سلیم مرضی و مشکور باشد و چون حسب السطور بدین مهمات اقدام نماید حق النقاب و رسم التولیه بدستور معیار سابق تصرف نماید و زیاده توقع نکند و چون به تویق تشریف موشح گردد اعتماد کند. تحریراً فی سابع عشرین ... جمادی الاول ... سبع و ستین و ثمان مائة.»

و معنی نام برده و در اسما به هر دو عمل همسر

علا اسم علی بن ابی طالب و علی بن ابی طالب

امدی و معنی من کرم و علم را و عقده معنی نام طهر و علم

عظام را در صفت لولاک و نور صده و طار سماک از معنی و عکاسه طار

و معنی صبح در صفت نور و علم و حامد و سافاه و صفت طهارت و انشا

در اصداد و انما و مدد و اموال و اهل و عیال و در هر چه که در دست او بود

مهر و کرامت و اهل و عیال و اصداد و اموال و در هر چه که در دست او بود

لا ادر علم العباد اهلها و اهلها ما اهلها و اهلها عیال و عیال

ساده و اهل و عیال و اهل و عیال و اهل و عیال و اهل و عیال

مسمی اهل و عیال و اهل و عیال و اهل و عیال و اهل و عیال

و اهل و عیال

ساده و اهل و عیال و اهل و عیال و اهل و عیال

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل العلم نوراً يضيء القلب ويهدي السبيل
والعلماء اعمدة الدين والاعمال
والعلماء اعمدة الدين والاعمال
والعلماء اعمدة الدين والاعمال

الحمد لله الذي جعل العلم نوراً يضيء القلب ويهدي السبيل
والعلماء اعمدة الدين والاعمال
والعلماء اعمدة الدين والاعمال
والعلماء اعمدة الدين والاعمال

الحمد لله الذي جعل العلم نوراً يضيء القلب ويهدي السبيل
والعلماء اعمدة الدين والاعمال
والعلماء اعمدة الدين والاعمال
والعلماء اعمدة الدين والاعمال

الحمد لله الذي جعل العلم نوراً يضيء القلب ويهدي السبيل
والعلماء اعمدة الدين والاعمال
والعلماء اعمدة الدين والاعمال
والعلماء اعمدة الدين والاعمال

الحمد لله الذي جعل العلم نوراً يضيء القلب ويهدي السبيل
والعلماء اعمدة الدين والاعمال
والعلماء اعمدة الدين والاعمال
والعلماء اعمدة الدين والاعمال

حوار مع جناب ایدین علمدار علی بن علی
در بیان مسائل و مسائل

معنی هر یک - و نام آن صاحب کتب
و اسامی صاحبان از
اشهر

و این کتاب منسوب است به
او و نام آن از
اهلبا

معنی هر یک و مختصر معانی
و اسامی صاحبان
از
شهر

در بیان او و در بیان
کتاب و نام
شهر

در بیان او و در بیان
کتاب و نام
شهر

مقدار

سهم هر کارکنان در کارهای عامه و اولاد افراد و اولاد و اولاد

و سایر مصالح و مصالح و مصالح و مصالح و مصالح و مصالح

مدرسه الموسس و معاهد و معاهد و معاهد و معاهد و معاهد

صورت

کارهای اولاد و اولاد و اولاد و اولاد و اولاد و اولاد

و سایر مصالح و مصالح و مصالح و مصالح و مصالح و مصالح

کارهای اولاد و اولاد و اولاد و اولاد و اولاد و اولاد

وتمت في شهر ربيع الثاني سنة ١٢٠٠ هـ
بمدينة مكة المكرمة

بإشراف
الشيخ
الفاضل
الشيخ
الشيخ

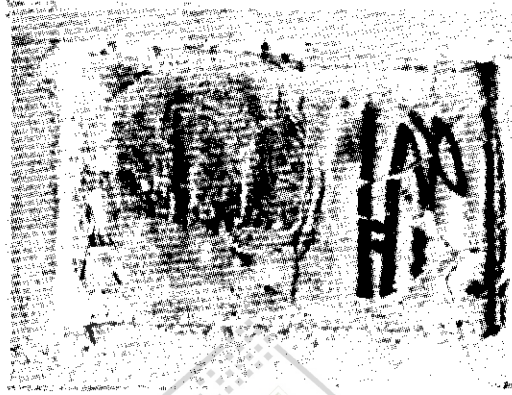
وتمت في شهر ربيع الثاني سنة ١٢٠٠ هـ
بمدينة مكة المكرمة

بإشراف
الشيخ
الفاضل
الشيخ
الشيخ

بإشراف
الشيخ
الفاضل
الشيخ
الشيخ

بإشراف
الشيخ
الفاضل
الشيخ
الشيخ

مهرهای پشت فرمان که متعلق به صدور است

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

